

USNESENÍ

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Stanislava Zatloukala a soudců JUDr. Jiřího Bilíka a JUDr. Yvety Hubíkové ve věci

oprávněné: **Československá obchodní banka, a.s.**, IČO 00001350
sídlem Radlická 333/150, 150 57 Praha 5
zastoupená advokátem Mgr. Janem Dajbychem
sídlem Vinohradská 3330/220a, 100 00 Praha 10

proti
povinnému: **M. K.**, narozený XXXX
bytem XXXX, XXXX

o exekuci podle zákona č. 120/2001 Sb.,

o odvolání povinného proti usnesení Okresního soudu v Hodoníně ze dne 9. 9. 2019, č. j. 43 EXE 184/2018-112,

takto:

- I. Usnesení soudu prvního stupně se v napadeném výroku III. o nákladech exekuce **mění** tak, že oprávněná i povinný jsou povinni uhradit soudní exekutorce Mgr. Zuzaně Sobiškové, Exekutorský úřad Praha 6, sídlem Bělohorská 270/17, 169 00 Praha 6, na nákladech exekuce každý částku 11 785,50 Kč do tří dnů od právní moci tohoto usnesení.
- II. Žádný z účastníků ani soudní exekutorka nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

Odůvodnění:

1. Usnesením soud prvního stupně zastavil exekuci vedenou soudní exekutorkou Mgr. Zuzanou Sobiškovou, Exekutorský úřad Praha 6, na základě pověření Okresního soudu v Hodoníně ze dne 5. 4. 2018, č. j. 43 EXE 184/2018-10 (výrok I.). O nákladech řízení účastníků rozhodl tak, že oprávněné náhradu nákladů řízení nepřiznal (výrok II.). Povinnému přitom stanovil povinnost uhradit soudní exekutorce Mgr. Zuzaně Sobiškové, Exekutorský úřad Praha 6, na nákladech exekuce částku 23 571 Kč do tří dnů od právní moci tohoto usnesení (výrok III.).
2. Proti tomuto usnesení soudu prvního stupně, konkrétně jen vůči výroku o nákladech exekuce (výrok III.), podal odvolání povinný. Navrhl (posuzováno podle obsahu), aby odvolací soud usnesení soudu prvního stupně v odvoláním dotčené části změnil tak, že povinností k náhradě nákladů exekuce bude zavázána oprávněná. V důvodech, s poukazem na nález Ústavního soudu (*ze dne 6. 10. 2011*) sp. zn. I. ÚS 1294/09, namítal, že závěr soudu prvního stupně o procesním zavinění na zastavení exekuce je nepřezkoumatelný. Rozhodovací praxe Nejvyššího i Ústavního soudu, pokud jde o otázku zavinění na zastavení exekuce (§ 89 zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti – exekuční řád; dále jen „ex. ř.“), zdůrazňuje nutnost zachovat potřebnou míru pečlivosti, náležitě uvážlivosti a opatrnosti oprávněných. Tato míra nebyla dodržena, při náležitě pečlivosti, uvážlivosti a opatrnosti při poskytování úvěrů oprávněnou by k podvodu nemohlo dojít, k vymáhání pohledávky by nemohlo dojít, pokud by si oprávněná počínala tak, aby nebylo možné na cizí jméno pomocí zneužitých osobních údajů sjednat úvěr.

Povinný označil za extrémně nespravedlivé, aby hradil náklady exekuce ve výši 23 571 Kč, když v celé kauze figuruje jako oběť trestného činu a nejde o zanedbatelnou částku. Jakmile mu byl doručen elektronický platební rozkaz, snažil se proti němu bránit, v důsledku nedostatečného právního vzdělání byla však tato obrana neúčinná. Rozhodnutí postrádá detailní odůvodnění, které by vzalo do úvahy veškeré skutečnosti, především to, jakým způsobem došlo k podvodnému jednání a zda bylo pro oprávněnou objektivně vyloučeno, aby tomuto jednání zabránila.

3. Oprávněná se k odvolání nevyjádřila.
4. Krajský soud v Brně jako soud odvolací po zjištění, že odvolání bylo podáno ve lhůtě stanovené § 204 odst. 1 o. s. ř., osobou k tomu oprávněnou (§ 201 o. s. ř.) a směřuje proti rozhodnutí, vůči kterému zákon připouští opravný prostředek (§ 202 odst. 1 o. s. ř. à contr.), bez nařízení jednání (§ 214 odst. 2 písm. e/ o. s. ř.) přezkoumal usnesení soudu prvního stupně v odvoláním napadené části (§ 212 věta první o. s. ř.), jakož i řízení mu předcházející a dospěl k závěru, že odvolání je částečně důvodné.
5. Tato exekuce na majetek povinného byla vedena soudní exekutorkou Mgr. Zuzanou Sobíškovou, Exekutorský úřad Praha 6, pod sp. zn. 180 EX 599/18, na základě pověření exekučního soudu (Okresní soud v Hodoníně) ze dne 5. 4. 2018, č. j. 43 EXE 184/2018-10, podle elektronického platebního rozkazu Okresního soudu v Hodoníně ze dne 25. 10. 2017, č. j. EPR 185046/2017-6, k uspokojení pohledávky oprávněné ve výši 241 329,44 Kč s příslušenstvím, jakož i pro náklady oprávněné a náklady této exekuce. K návrhu povinného (na odklad a zastavení exekuce) ze dne 9. 11. 2018 bylo nejdříve provedení exekuce podle § 266 odst. 2 o. s. ř. odloženo do doby pravomocného rozhodnutí o návrhu povinného na zastavení exekuce (viz usnesení exekučního soudu ze dne 6. 12. 2018, č. j. 43 EXE 184/2018-53, jež nabylo právní moci 1. 1. 2019) a následně byla exekuce zastavena (podle § 268 odst. 1 písm. h/ o. s. ř.).
6. Při rozhodování o zastavení exekuce vycházel soud první instance z toho, že exekučním titulem je zde elektronický platební rozkaz Okresního soudu v Hodoníně ze dne 25. 10. 2017, č. j. EPR 185046/2017-6 (proti tomuto sice podal povinný odpor, který však byl podán pouze v kopii a povinný v zákonné lhůtě nedoložil originál svého podání opatřený vlastnoručním podpisem), jenž nabyl právní moci 16. 11. 2017, přičemž podkladem pro jeho vydání byla skutečnost, že povinný neplnil podmínky smlouvy o úvěru č. 008312782R, která byla uzavřena mezi účastníky dne 8. 2. 2016 (úvěr 246 000 Kč). Z rozsudku Okresního soudu ve Zlíně ze dne 24. 10. 2018, č. j. 1 T 92/2018-955, přitom vyplývá, že obžalovaní T.B. a R.D. byli uznáni vinnými mimo jiné přečinem úvěrového podvodu podle § 211 odst. 1, odst. 4 trestního zákoníku, který spáchali tak, že v přesně nezjištěné době měsíce ledna roku 2016 ve Veselí nad Moravou, v nezjištěné restauraci, pod záminkou uzavření smlouvy o sponzoringu hudby obž. R.D. vylákal od povinného občanský průkaz, rodný list, kartičku zdravotní pojišťovny, heslo k internetovému bankovníctví k jeho účtu včetně výpisů z účtu, výplatní listiny a mobilní telefon, kdy doklady, hesla a telefon předal obž. T.B., který pomocí veřejné sítě internet uzavřel s různými bankovními i nebankovními společnostmi jménem povinného bez jeho vědomí smlouvy o úvěru a zápůjčce (takto získané finanční prostředky následně převedl na svůj účet a vybral, přičemž část předal obž. R.D.), když mimo jiné (viz bod 12 výrokové části) dne 8. 2. 2016 uzavřel u oprávněné smlouvu o úvěru č. 008312782R na částku 246 000 Kč. Rozsudek nabyl právní moci ve vztahu T.B. 24. 10. 2018 a R.D. 25. 10. 2018.
7. V tomto trestním rozsudku byla přitom oběma obžalovaným uložena společná a nerozdílná povinnost nahradit oprávněné jako poškozené společnosti škodu ve výši 116 000 Kč. Z odůvodnění výroku o náhradě škody se podává, že oprávněná se jako poškozená společnost připojila s nárokem na náhradu škody ve výši 239 029,43 Kč, z listinných důkazů, konkrétně z dokladů o provedených platbách a ze zprávy exekutorky Mgr. Zuzany Sobíškové, Exekutorský úřad Praha 6, ze dne 15. 10. 2018 bylo zjištěno, že obžalovanými byly k náhradě škody způsobené trestným činem provedeny dvě platby v celkové výši 130 000 Kč.

8. Za těchto okolností s poukazem na (blíže označenou) judikaturu Nejvyššího i Ústavního soudu prvostupňový soud exekuci jako nepřipustnou zastavil podle § 268 odst. 1 písm. h/ o. s. ř., neboť je vedena na základě exekučního titulu, kterým byl oprávněně přiznán nárok, jenž vznikl v důsledku trestné činnosti třetích osob – v trestním řízení bylo prokázáno, že povinný úvěrovou smlouvu nepodepsal a dluh přiznaný exekučním titulem mu tedy nemohl podle hmotného práva vzniknout, povinný se stal obětí úvěrového podvodu. Při rozhodování o nákladech exekuce (nákladech účastníků) ve smyslu § 89 ex. ř. uzavřel, že neshledává *procesní zavinění na zastavení exekuce na straně oprávněné, která podala exekuční návrh podle rozhodnutí, které bylo řádným vykonatelným exekučním titulem. Je pravdou, že povinný se proti vydanému elektronickému platebnímu rozkazu bránil, nicméně jeho obrana byla procesně neúčinná. Povinný tak zapříčinil vydání exekučního titulu, na základě něhož byla následně vedena exekuce. Oprávněné tak nelze přičíst zavinění na zastavení exekuce, to lze přičíst právě povinnému.* S popsáním závěrem stran procesního zavinění na zastavení exekuce se odvolací soud zcela ztotožnit nemůže.
9. Podle § 89 ex. ř. dojde-li k zastavení exekuce, hradí náklady exekuce a náklady účastníků ten, který zastavení zavinil. V případě zastavení exekuce pro nemajetnost povinného hradí paušálně určené či účelně vynaložené výdaje exekutorovi oprávněný. Pro případ zastavení exekuce pro nemajetnost povinného si může oprávněný s exekutorem předem sjednat výši účelně vynaložených výdajů.
10. Principy, na kterých je založena právní úprava nákladů exekuce jsou totožné s principy úpravy nákladů výkonu rozhodnutí v § 270 a § 271 o. s. ř. Zásady rozhodování o náhradě nákladů exekuce při jejím zastavení ve smyslu § 89 ex. ř. tedy kopírují zásady, na kterých je vystavěno rozhodování o náhradě nákladů výkonu rozhodnutí při jeho zastavení ve smyslu § 271 o. s. ř. Při zastavení exekuce, stejně jako při zastavení výkonu rozhodnutí, tak rozhoduje exekuční soud o nákladech v závislosti na tom, z jaké příčiny či důvodu k zastavení exekuce došlo, posuzuje procesní zavinění účastníků na zastavení exekuce. Jedná se o hodnocení procesního postupu oprávněného především v tom směru, zda při náležité obezřetnosti, kterou lze od něho očekávat (při respektování požadavku náležité opatrnosti a uvážlivosti), mohl zastavení exekuce předejít či mu zabránit. K problematice rozhodování o nákladech ve smyslu § 89 ex. ř. přitom existuje bohatá judikatura jak Ústavního, tak i Nejvyššího soudu, ze které vyplývá, že oprávněného lze zavázat povinností nahradit náklady exekuce tehdy, kdy mu lze přičítat zavinění na zastavení exekuce z toho pohledu, že si před podáním návrhu na nařízení exekuce (exekučního návrhu) nepočínal s náležitou obezřetností, kterou od něho lze při podání takového návrhu očekávat. Ústavní soud přitom ve své rozhodovací praxi vychází většinou z názoru (byť někdy prezentuje i právní názor odlišný), že pokud oprávněný právem vychází při uplatnění exekučního návrhu z existence vykonatelného exekučního titulu, nelze jeho zavinění na zastavení exekuce v žádném ohledu dovozovat a rozhodnutí o povinnosti oprávněného hradit náklady exekuce není akceptovatelné (k tomu srov. náleží Ústavního soudu ze dne 19. 8. 2010, sp. zn. II. ÚS 594/10, publikovaný ve Sbírce nálezů a usnesení ÚS číslo svazku 58, ročník 2012, strana 449, pod č. 449 či náleží ze dne 30. 5. 2012, sp. zn. I. ÚS 2839/11, publikovaný ve Sbírce nálezů a usnesení ÚS číslo svazku 65, ročník 2012, strana 531, pod č. 115).
11. V posuzované věci se lze ztotožnit se závěrem soudu prvního stupně stran procesního zavinění na zastavení exekuce potud, že oprávněné skutečně nelze důvodně vytknout, že by si před podáním exekučního návrhu počínala bez náležité obezřetnosti a uvážlivosti a bylo jí tudíž možno přičítat zavinění na zastavení exekuce. K zahájení exekuce (dne 16. 3. 2018) přistoupila na podkladě pravomocného a vykonatelného soudního rozhodnutí (elektronického platebního rozkazu) vydaného v měsíci říjnu roku 2017, aniž by v této době měla k dispozici dostatečně věrohodnou informaci o tom, že exekuční titul vůči povinnému fakticky vznikl v důsledku trestního jednání třetích osob, když k podání obžaloby došlo až v průběhu měsíce května roku 2018 a k vydání odsuzujícího rozsudku dne 24. 10. 2018. Současně nelze pominout, že k vytvoření podmínek pro možné spáchání shora popsaného protiprávního jednání (úvěrového podvodu) napomohl významnou měrou svým chováním sám povinný, pokud poskytl odsouzeným mimo svého občanského průkazu dále dokonce i rodný list, kartičku zdravotní pojišťovny, heslo k internetovému

bankovníctví ke svému účtu včetně výpisů z účtu, výplatní listiny a mobilní telefon. Takové jednání značně vybočuje z mezí běžné a obvyklé opatrnosti průměrného člověka.

12. V tomto směru lze tedy shrnout, že oprávněná v době podání exekučního návrhu vycházela právem z existence vykonatelného exekučního titulu a nelze jí důvodně vytknout, že svá práva z platebního rozkazu realizovala v rámci nuceného vymáhání. Nejednalo se o situaci, kterou by oprávněné bylo možno klást k tíži, ani při náležité obezřetnosti, kterou od ní bylo lze očekávat, tedy při respektování požadavku náležité opatrnosti a uvážlivosti, objektivně v době zahájení exekuce nemohla předvídat (v této době nebyla seznámena s konkrétními poznatky, z nichž se dal předvídat neúspěch exekuce), že v budoucnu může dojít k zastavení exekuce (procesní zavinění tak leží na povinném).
13. Na straně druhé však nelze pominout, že s náležitou opatrností a uvážlivostí má oprávněný zcela jistě jednat nejen v době, kdy podává exekuční návrh, ale i po celou dobu exekučního řízení (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 6. 6. 2018, sp. zn. 20 Cdo 903/2018), tedy i v případě, že povinný během exekuce namítne, že ke vzniku vymáhané pohledávky došlo v důsledku trestné činnosti jiných osob a své tvrzení současně doloží pravomocným (odsuzujícím) trestním rozsudkem. Ostatně tato okolnost významná pro přípustnost dalšího vedení exekuce musela být oprávněné bez dalšího známa nejpozději od okamžiku, kdy jí byl - jako poškozené, která se připojila k trestnímu řízení s nárokem na náhradu způsobené škody - doručen rozsudek Okresního soudu ve Zlíně ze dne 24. 10. 2018, č. j. 1 T 92/2018-955 (tímto rozsudkem byli obžalovaní zavázáni povinností nahradit oprávněné způsobenou škodu, jež je shodná s výší úvěru, resp. jeho dosud neuhrazené části, který měl být poskytnut povinnému), jenž ve výroku o náhradě škody nabyl právní moci dne 13. 11. 2018. Jestliže se oprávněná za takové situace zachovala tak, že bez relevantního důvodu opakovaně projevila svůj nesouhlas se zastavením exekuce (viz její podání ze dne 10. 12. 2018 a 1. 4. 2019), nelze takové počínání hodnotit než jako svévolné a měla by to tedy být právě oprávněná, kdo by z procesního hlediska měl nést náklady exekuce. Zde je třeba též zohlednit, že vůči povinnému byla exekuce vedena od počátku neoprávněně, tento byl v konečném důsledku v řízení úspěšný (exekuce vedená na jeho majetek byla zastavena). V této specifické situaci, kdy lze zavinění na zastavení exekuce, v té které části řízení, shledat na straně obou účastníků, považuje odvolací soud za spravedlivé (§ 2 o. s. ř.), aby povinností k náhradě nákladů exekuce byly zavázány obě strany rovným dílem.
14. Vycházejí z popsaných závěrů odvolací soud usnesení soudu prvního stupně v napadeném výroku o nákladech exekuce změnil (za přiměřené aplikace ustanovení § 220 odst. 1 o. s. ř.) tak, že každého z účastníků zavázal povinností uhradit pověřené soudní exekutorce Mgr. Zuzaně Sobiškové na nákladech exekuce částku 11 785,50 Kč do tří dnů od právní moci tohoto usnesení (§ 160 odst. 1 o. s. ř.), když celkovou výší nákladů exekuce vyčíslenou soudem první instance považuje za správnou a v této části bez dalšího odkazuje na dostatečné odůvodnění přezkoumávaného usnesení.
15. O nákladech tohoto odvolacího řízení bylo rozhodnuto podle § 224 odst. 1 ve spojení s § 142 odst. 2 o. s. ř. (§ 52 odst. 1 ex. ř.) a žádnému z účastníků (ani soudní exekutorce) s ohledem na výsledek odvolacího řízení právo na náhradu nákladů odvolacího řízení nebylo přiznáno.

Poučení:

Proti tomuto usnesení **není** odvolání ani dovolání přípustné.

Brno 26. března 2020

Mgr. Stanislav Zatloukal, v. r.
předseda senátu